

סדר קדשים | מסכת מנחות כ"ז - כ"ח

פרשת יתרו | י"ד - כ' שבט תשפ"ו (7-1 לפברואר 2026)

מן התלמוד

סדר קדשים, מסכת מנחות כ"ב, א'

מאי מוריגים? אמר עולא: מטה של טרבלי. מאי מטה של טרבלי? אמר רב יהודה: עיזא דקורקסא דדשו בה דשתאי. אמר רב יוסף: מאי קראה, "הנה שמתוך למורג חרוץ חדש בעל פיפיות תדוש הרים".

קורקסא - נטר גדול מלא יתדות דשתאי - דיש (של תבואה) מאי קראה - מה הפסוק

הסבר: הגמרא שואלת מה פירוש המילה "מוריגים" המופיעה בספר שמואל. עולא אומר שזהו "מיטה של טרבלי", אבל גם ביטוי זה אינו ברור, עד שמסביר רב יהודה שזהו נטר גדול מלא יתדות, שמושכים אותו באמצעות שוורים על התבואה כדי לדוש אותה - כפי שרואים בפסוק בספר ישעיהו.

הלימוד מוקדש להצלחת חיילי צה"ל, השבת החטופים החללים ורפואת הפצועים אחינו כל בית ישראל הנותנים בצרה ובשביה העומדים בין בים ובין ביבשה המקום ירחם עליהם ויוציאם מצרה לרוחה

תפילה לשלום חיילי צה"ל: מי שברך אבותינו אברהם יצחק ויעקב, הוא יברך את חילי צבא ההגנה לישראל ואנשי כחות הבטחון, העומדים על משמר ארצנו וערי אלהינו, מגבול הלבנון ועד מדבר מצרים, ומן הים הגדול עד לבוא הערבה ובכל מקום שהם, ביבשה באויר ובים. יתן ה' את אויבינו הקמים עלינו ונגפים לפניהם! הקדוש ברוך הוא ישמר ויציל את חילינו מכל צרה וצוקה, ומכל נגע ומחלה, וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידיהם. ידבר שונאינו תחתייהם, ויעטרם בכתר ישועה ובעטרת נצחון. ויקים בהם הכתוב: "כי ה' אלהיכם ההלך עמכם, להלחם לכם עם איביכם להושיע אתכם". ונאמר: "אמן".

"תלמוד ישראלי" פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי המניש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל. זמני השבת במוקדי הפעילות בעולם: ישראל י"ם: כניסת שבת: 16:42 יציאת שבת: 17:57 ניו יורק: כניסת שבת: 17:00 יציאת שבת: 18:04 גרמניה: כניסת שבת: 16:35 יציאת שבת: 17:57

דף כ"א: מנחה שמובאת על ידי כהן רבן יוחנן בן זכאי אומר, שהכהנים טעו וחשבו שהם פטורים ממצות מחצית השקל. הסיבה לטעותם הייתה שישנה הלכה שקל מנחה שמובאת על ידי כהן, אין הכהנים אוכלים אותה אלא מקריבים אותה כליל על גבי המזבח. במעות מחצית השקל, קונים את קרבנות הצבור שמקריבים על המזבח, ביניהם את הקמח ללחם הפנים, מנחת העמר, שתי הלחם ועוד. אמרו הכהנים: אם גם אנו נתנם מחצית השקל, יהיו הקרבנות האלו גם מכספי כהנים, ואסור יהיה לנו לאכול אותם, כמו מנחת כהן. אולם היתה זו טעות, מפני שהאסור לאכל מנחת כהן, הוא רק על מנחה שהביא כהן יחיד ולא על מנחת צבור.

דף כ"ב: תרומת ארונה היבסי כשעם ישראל נכנס לארץ ישראל, לא בנו מייד את בית המקדש, אלא תחלה הקריבו קרבנות במשכן, שהיה בעיר נלגל, ואחר כך נבד המשכן למקומות אחרים דוד המלך, התחיל לעסוק בבנין בית המקדש. הוא הכין כסף וזהב, קנה את הר המוריה מארונה היבסי וגם בנה יסודות לבית המקדש. אבל, את בית המקדש עצמו בנה שלמה המלך, בנו של דוד המלך. שנים אחדות ארכה מלאכת בנין בית המקדש, והיא הסתיימה בחדש תשרי, ארבע מאות ושמונים שנה אחרי שבני ישראל יצאו מארץ מצרים. ארונה היבסי גם תרם עצים להבערת אש המזבח, והתלמוד מביא מעשה זה, כדי ללמד ממנו הלכה.

כוס רביעית - עלים - אחדות וייחודיות

כל אדם הוא עולם בפני עצמו, כל אדם נברא בצלם אלוקים כדי לעשות את תפקידו בעולם, על פי מה שחנן אותו ה', ועם זאת, כמו תזמורת גדולה - אומנם כל אחד מנגן על הכלי שלו, אך כולם ביחד מכוונים לאותם התווים ובכך יוצרים את המנגינה כולה. לכל אחד הייחודיות שלו, האופי, הכישרון והאישיות שלו, וכולם ביחד מאוחדים למען מטרה גדולה וחשובה אחת של יצירת עם יהודי, שיהיה ממלכת כוהנים וגוי קדוש. וכך מספרים חז"ל במסכת ברכות:

"חכמי יבנה היו רגילים לומר: אני בריה וחברי בריה. אני מלאכתי בעיר והוא מלאכתי בשדה. אני משכים למלאכתי והוא משכים למלאכתי. כשם שהוא אינו מתגדר במלאכתי, כך אני איני מתגדר במלאכתי. ושמה תאמר: אני מרבה והוא ממעיט? שנינו [למדנו]: אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוין לבו לשמים".

כוס שלישית - צדק חברתי - ענפים

בתורה ובתלמוד מופיעים מקרים, אירועים, דיונים והלכות רבות שעניינם יצירת חברה יהודית מוסרית. מתוך כך נובעת דאגה מיוחדת לחוליות החלשות בחברה - הגר, היתום, האלמנה, הפועל השכיר, העני וכדומה.

דוגמא אחת מני רבות לרגישותם של חז"ל לצדק החברתי מופיעה בתלמוד במסכת בבא מציעא, וכך מסופר שם:

רבה בר בר חנן שכר סבלים שיסחבו עבורו חבית של יין. החבית היתה כבדה, ובטעות הפילו אותה הסבלים והיא נשברה. לקח מהם רבה בר בר חנן את גלימותיהם כתשלום על הנזק. הלכו הסבלים וסיפרו זאת לרב. אמר רב לרבה בר בר חנן: עליך להחזיר להם את גלימותיהם. שאל רבה: האם כך הוא הדין? השיב רב: אכן, שנאמר "למען תלך בדרך טובים".

השיב להם רבה את גלימותיהם. אמרו הסבלים: עניים אנחנו, טרחנו כל היום ואנו רעבים, ועכשיו אין לנו כסף אפילו כדי לקנות אוכל. אמר רב לרבה בר בר חנן: שלם להם עבור מלאכתם. התפלא רבה: האם כך הוא הדין? אמר לו: כן, שכתוב "ואורחות צדיקים תשמור".

כוס חמישית - פרי - החברה הישראלית

תמיד לשלם מחיר גבוה כדי לפדות את בניו ובנותיו מהשבי, לכן העם היהודי התאפיין בארגוני צדקה וחסד, ולכן העם היהודי הצטיין ברגישות, בחמלה, ובאהבת אדם וארץ.

תלמידי הלל אנחנו, שאמר בפרקי אבות: "הוי מתלמידיו של אהרון אוהב את הבריות אוהב שלום ורודף שלום, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה".

בחסדי ה' יש לנו ארץ יפה, מדינה לתפארת, ועם יקר ומקסים. זהו עם ישראל והחברה הישראלית כחלק ממנו. חוסנה של החברה הוא בליכודתה, בערבות ההדדית בין חבריה, ובשאיפתה להקים מדינה ועם לתפארת.

חכמי התלמוד מדגישים שוב ושוב שהתכונות של עם ישראל הם - רחמנים, ביישנים, וגומלי חסדים. לכן העם היהודי היה מוכן

5780 ה'תש"פ	5778 ה'תשע"ח	5727 ה'תשכ"ז	5708 ה'תש"ח	5707 ה'תש"ז	5699 ה'תרצ"ט	5657 ה'תר"ץ	5323 ה'רמ"ג	5260	5258	4900	4800	4650	4260	
2019 שנת סיום הטי"ם ללומדי הדף היומי	2017 70 שנה למדינת ישראל	1969 הרב אריה לויין	1967 מלחמת ששת הימים	1948 הקמת המדינה	1947 מלחמת העצמאות	1939 שואה	1897 הרצל	רבי יוסף קארו	1500 העת החדשה	1492 גירוש ספרד	הרמב"ם	רש"י	רבי סעדיה גאון	510 ימי הביניים תקופת הראשונים

